

گزارش ۳

افول «معاملات ترامپ» در سایه بی‌ثباتی سیاسی

نشانه‌های عقب‌نشینی بازارهای مالی جهان از الگوی موسوم به «معاملات ترامپ» آشکار شده و این تغییر مسیر، بازتابی از بی‌اعتمادی سرمایه‌گذاران به سیاست‌هایی است که تنش‌های ژئوپلیتیکی و نااطمینانی اقتصادی را تشدید کرده است. ■■■

گزارش اخیر نشریه اکونومیست وضعیتی آشکار از تغییر رفتار بازارهای مالی ارائه می‌دهد که بر اساس آن سرمایه‌گذاران دیگر مانند گذشته به سیاست‌های اقتصادی و سیاسی رئیس‌سبکسر رژیم امریکااطمینان ندارند. این تغییر نگرش در حالی شکل گرفته که فضای سیاسی رژیم امریکا بار دیگر تحت تأثیر رقابت‌های انتخاباتی قرار گرفته و همزمان، تنش‌های بین‌المللی نیز افزایش یافته‌است.

در سال‌های اخیر، اصطلاح «معاملات ترامپ» به سبدی از سرمایه‌گذاری‌هااطلاق می‌شد که بر پایه این فرض شکل گرفته بود که سیاست‌های ترامپ، به‌ویژه در حوزه انرژی، صنایع دفاعی و محدودسازی تجارت جهانی، سودآور خواهد بود. سرمایه‌گذاران با چنین برداشتی به سمت خرید سهام شرکت‌هایی حرکت کردند که تصور می‌شد از این سیاست‌ها منفع می‌شوند، اما اکنون داده‌های بازار نشان می‌دهد این رویکرد با چالش جدی مواجه شده‌است.

بر اساس آمارها، سبدی از سهام شرکت‌های نزدیک به این جریان طی ماه‌های اخیر افت قابل توجهی را تجربه کرده و بخشی از رشد خود را از دست داده‌است. این کاهش ارزش، صرفاً یک اصلاح موقتی تلقی نمی‌شود، بلکه نشانه‌ای از تردید عمیق‌تر نسبت به پایداری این نوع سرمایه‌گذاری‌ها به شمار می‌رود. بازار سهام که همواره نسبت به تحولات سیاسی حساس است، زودتر از محافل سیاسی به این جمع‌بندی رسیده که ریسک‌های ناشی از این سیاست‌ها افزایش یافته‌است.

در این میان، برخی صنایع همچنان از شرایط بر تنش سود برده‌اند. شرکت‌های فعال در حوزه انرژی با افزایش قیمت نفت توانسته‌اند رشد کنند و صنایع دفاعی نیز از فضای امنیتی حاکم بر روابط بین‌الملل بهره‌مند شده‌اند. با این حال، این رشد‌ها نیز پایدار به نظر نمی‌رسد، زیرا وابستگی آنها به تنش‌های سیاسی، آینده‌ای نامطمئن را رقم زده‌است. در مقابل، بسیاری از شرکت‌های دیگر که انتظار می‌رفت از سیاست‌های اقتصادی ترامپ سود ببرند، عملکردی ضعیف‌تر از پیش‌بینی‌ها داشته‌اند.

نمونه بارز این وضعیت را می‌توان در افت شدید ارزش سهام برخی شرکت‌های رسانه‌ای و فناوری مرتبط با این جریان مشاهده کرد. این کاهش ارزش نشان می‌دهد حتی سرمایه‌گذاری‌هایی که بر پایه حمایت

سیاسی شکل گرفته بودند نیز از موج بی‌اعتمادی در امان نمانده‌اند. بازار به تدریج در حال فاصله‌گیری گرفتن از تصمیم‌گیری‌هایی است که بیش از حد به تحولات سیاسی وابسته‌است.

در سطحی کلان‌تر، بازار اوراق قرضه امریکانیز و وضعیت نامطلوب به همراه دارد. افزایش نرخ بازدهی اوراق بلندمدت خزانه‌داری نشان می‌دهد نگرانی‌ها درباره رشد کسری بودجه و فشار بر سیاست‌های پولی افزایش یافته‌است. سرمایه‌گذاران با احتیاط بیشتری به آینده نگاه می‌کنند و ترجیح می‌دهند دارایی‌های خود را در فضایی با ثبات‌تر مدیریت کنند.

این تحولات در شرایطی رخ می‌دهد که سیاست‌های تنش‌زای علیه کشورهای مستقل، به یکی از محورهای اصلی رویکردهای امریکا تبدیل شده‌است. تجربه نشان داده‌است چنین سیاست‌هایی نه‌تنها به ثبات منطقه‌ای کمک نمی‌کند، بلکه هزینه‌های اقتصادی و سیاسی قابل توجهی را نیز بر بازارهای جهانی تحمیل می‌کند. جمهوری اسلامی ایران در چارچوب دفاع مشروع در برابر این فشارها ایستادگی کرده و همین مقاومت، بخشی از معادلات منطقه‌ای و حتی جهانی را تغییر داده‌است.

در نهایت، آنچه امروز در بازارهای مالی دیده می‌شود، بازتابی از یک واقعیت مهم است مبنی بر اینکه سرمایه‌گذاران به دنبال ثبات و پیش‌بینی‌پذیری هستند و هر سیاستی که این دو مؤلفه را تضعیف کند، با واکنش منفی مواجه خواهد شد. افول «معاملات ترامپ» را می‌توان نشانه‌ای از همین تغییر رویکرد دانست که نشان می‌دهد بازارهای جهانی بیش از هر زمان دیگری نسبت به پیامدهای سیاست‌های بر تنش حساس شده‌اند.

مخبر

فروش نفت ۱۲۲دلاری در بازار باوجود آتش‌بس

باوجود آتش‌بس، قیمت نفت برنت برای فروش لحظه‌ای به ۱۲۲دلار در هر بشکه رسیده است. به گزارش فارس، اوله هانسه، تحلیلگر برجسته و شناخته شده بازار انرژی می‌گوید، قیمت نفت دریای شمال برای تحویل فوری، همچنان بر فشار فزاینده در بازار فیزیکی تأکید دارد چراکه پالایشگاه‌های اروپا و آسیا برای تأمین محموله‌های جایگزین نفت از دست‌رفته در جریان بسته شدن یکماهه تنگه هرمز، در حال رقابت هستند.

«برنت تارخ‌د» (Brent Dated) که یک معیار کلیدی برای محموله‌های فیزیکی دریای شمال محسوب می‌شود، با توجه به سنگینالی که درباره نتنگای کلی بازار ارائه می‌دهد، به شدت در کانون توجه قرار گرفته است.

این شاخص دیروز ۷درصدافزایش یافت و به ۱۲۲دلار در هر بشکه رسید. درحالی‌که قیمت قرارداد آتی برنت برای ماه ژوئن حدود ۹۵دلار باقی ماند که نشان دهنده شکاف روند به‌بین عرضه فوری و قیمت‌گذاری آتی است.

داده‌های مؤسسه LSEG (گروه بورس لندن) که به نقل از فایننشال تایمز منتشر شده است، نشان می‌دهد «فورتیز بلند» (Blend Forties) یکی دیگر از شاخص‌های تحویل فوری، روز پنج‌شنبه نزدیک به ۱۶۷دلار در هر بشکه معامله شده است که بیشتر بر فشار شدید در بازار نقدی صحنه می‌گذارد.

گزارش یک ساعده زمانی

بازار کالاهای اساسی و نرخ ارز معمولاً در شرایط بحرانی، با نوسانات شدید و التهاب رویه‌رو می‌شوند، اما سیاستگذار در جریان جنگ تحمیلی سوم با توجه به تجربه جنگ تحمیلی نخست و بحران‌های منطقه‌ای پیشین و همچنین جنگ ۱۲روزه و با ایجاد فضای همدلی و همکاری، وحدت و انسجام ملی توانست از این گردنه عبور کند. در ۴۰روز تجاوز نظامی علیه کشورمان، کالاهای اساسی با وجود محدودیت واردات در مرزهای جنوبی، به وفور توزیع و قیمت دلار و طلا نیز با کاهش رویه‌رو شد. همزمان با کاهش نرخ دلار، در این مدت تمامی سوده‌های بانکی و سود صندوق‌های درآمد ثابت در زمان مقرر پرداخت شد و همین مسئله نقش مهمی در مدیریت بازار ارز داشت. همچنین با اقدامات انجام‌شده وقفه‌ای در توزیع سوخت مشاهده نشد و برنامه‌ریزی‌های متعددی برای مدیریت برق و سایر منابع انرژی در صورت حمله به نیروگاه‌ها در دستور کار قرار گرفت. با اقدامات انجام‌شده و به‌باور کارشناسان و عموم مردم، دولت در آزمون مدیریت شرایط اقتصادی در جنگ رمضان، نمره قابل قبولی دریافت می‌کند. ■■■

با توجه به وابستگی بخشی از تأمین کالای اساسی کشور به واردات، به‌ویژه در خصوص غلاتی چون گندم، برنج، سویا و ذرت، بروز جنگ می‌تواند زنجیره تأمین این محصولات را با اختلالات جدی رویه‌رو کند. از اختلال در مسیرهای حمل‌ونقل دریایی و زمینی تا نوسانات شدید بازار ارز و افزایش ریسک‌های تجاری برای شرکت‌های بین‌المللی طرف قرارداد با ایران، همه و همه می‌توانند امنیت غذایی کشور را در کوتاه‌مدت و بلندمدت تهدید کنند. همچنین نگرانی‌هایی در خصوص کاهش ذخایر استراتژیک، افزایش قیمت غذایی در بازار داخلی و تشدید فشار بر اقشار آسیب‌پذیر اجتماعی، ابعاد مختلف این بحران را برجسته‌تر می‌سازد. در این وضعیت، امنیت غذایی دیگر صرفاً یک مسئله اقتصادی نیست، بلکه یک موضوع راهبردی و ملی است که نیازمند برنامه‌ریزی موشمندانه، مدیریت هماهنگ و مشارکت فعال بخش دولتی و خصوصی است. دولت با درک این مهم، با ذخیره‌سازی مناسب کالاهای اساسی پیش از این تجاوز و با تسریع واردات و کاهش بوروکراسی‌های پیچیده در زمان حمله، در زمینه مدیریت کالاهای اساسی موفق عمل کرد، همچنین توزیع کالا برگنز در این مدت طبق برنامه‌ریزی‌ها انجام شد.

افزآوری کالاهای اساسی تا ذخیره‌سازی برای بیش از ۶ ماه

حمید پورمحمدی، رئیس سازمان برنامه و بودجه در دیدار با وزیر جهاد کشاورزی با بیان اینکه امنیت غذایی برنامه‌های دولت بوده‌است، گفت: با تدبیر وزارت جهاد کشاورزی هیچ کمبودی در بازار کالاهای اساسی در سراسر کشور ایجاد نشد.

گزارش ۲

مسئیب حبیب‌نژاد

اقتصاد

سرویس اقتصادی ۶۰۶۰۸۸۵۳۳

دستگاه اجرایی با مدیریت بازار پشتیبان دفاع مقدس سوم بود

سامان بازار کالاهای اساسی و ارز در ۴۰روز مقاومت

قیمت دلار و طلا در ۴۰روز تجاوز دشمن کاهش یافت، سوخت و انرژی بدون وقفه توزیع و خوراکی‌ها به وفور توزیع شد

رضا دهشیری اچوان

غلامرضا نوری‌فرزجه، وزیر جهاد کشاورزی نیز در این دیدار ضمن قدردانی از حمایت همه‌جانبه دولت از تولیدکنندگان و تأمین‌کنندگان بخش کشاورزی گفت: امنیت غذایی و معیشت مردم در اولویت برنامه‌های دولت قرار دارد و همه دستگاه‌های اجرایی به صورت هماهنگ به تحقق آن کمک می‌کنند.

پیرامون عملکرد دولت در مدیریت کالاهای اساسی، جلسه‌ای با حضور وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی در مجمع نمایندگان استان تهران در مجلس شورای اسلامی نمایندگان مجلس نیز برگزار شد. احمد مدیری در این نشست با بیان اینکه کمبودی در زمینه کالاهای اساسی گزارش نشد، افزود: تلاش می‌کنیم مبادی واردات کالاهای اساسی کشور از مرزهای شرقی، غربی و شمالی کشور هم افزایش یابد.

مدیری ادامه داد: با توجه به توزیع کالا برگ، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی نیز تلاش می‌کند میزان واردات کالاهای اساسی افزایش یابد. وزیر کار با اشاره به سیاست دولت در سپردن فعالیت‌های اجرایی به بخش خصوصی اعلام کرد: وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی آماده‌است در حوزه‌های مختلف از جمله راهبری معادن با بخش خصوصی همکاری کند.

وی پرداخت تسهیلات ۲۰میلیون تومانی به بازبینی تأمین اجتماعی را از دیگر اقدامات وزارت تعاون در این دوران عنوان کرد. یک عضو هیئت رئیسه مجلس نیز با اشاره به آزادی‌خواه تأکید کرد: بااین‌اقدام نظارتی، در یک

مرحله وضعیت پنج استان مهم و راهبردی کشور در حوزه کشاورزی و ذخایر کالا رصد شد تا ضمن شناسایی تنگناها، تمهیدات لازم برای رفع موانع جدی مواجه نخواهد بود.

عباس پای‌زاده افزود: در خصوص کالاهای اساسی مانند روغن ذخیره‌سازی مناسبی انجام شده و این کالاها در نقاط مختلف و پرکنده کشور انبار شده‌اند تا در شرایط جنگی، کمتر در معرض آسیب قرار گیرند. این تدبیر، اقدام بسیار خوبی است و می‌تواند به پایداری عرضه کمک کند.

پای‌زاده با تأکید بر اهمیت نظارت بر بازار تصریح کرد: تنظیم بازار و نظارت بر توزیع و قیمت‌گذاری کالاهای اساسی از موضوعات مهمی است که هم‌انصاف و هم‌وزارت‌های جهاد کشاورزی باید با دقت بیشتری آن را دنبال کنند تا آرامش بازار حفظ شود.

عضو هیئت رئیسه مجلس همچنین در بخش دیگری از سخنان خود به وضعیت خوراک دام اشاره کرد و گفت: این حوزه نیز برنامه‌ریزی خوبی انجام شده است تا برای دوره جدید جوهره‌ریزی در صنعت مرغ، نهاده‌ها و خوراک مورد نیاز موقع تأمین شود. احد آزادی‌خواه، عضو کمیسیون کشاورزی مجلس هم با اشاره به برنامه‌های نظارتی این کمیسیون در حوزه امنیت غذایی اظهار داشت: در راستای ایفای نقش نظارتی مجلس بر تأمین کالاهای اساسی و پایش ذخایر استراتژیک کشور، برنامه‌ریزی دقیقی برای حضور میدانی اعضای کمیسیون در مناطق مختلف کشور صورت گرفت.

آزادی‌خواه تأکید کرد: بااین‌اقدام نظارتی، در یک

شنبه ۲۲ فروردین ۱۴۰۵ | ۲۲ شوال ۱۴۴۷ |

تومان و نرخ فروش ۱۶۱هزار و ۲۴۰تومان در تابلوی معاملات ثبت شد.

آرامش در مدیریت توزیع سوخت و انرژی

همزمان با مدیریت کالاهای اساسی و قیمت ارز به عنوان مؤلفه‌های مهم اقتصاد ایران، در ۴۰روز تجاوز نظامی امریکا و اسرائیل علیه کشورمان، به مدیریت توزیع سوخت نیز توجه ویژه‌ای شد. همچنین به رغم ایجاد نگرانی‌هایی برای قطعی گسترده برق برنامه‌ریزی شد تا در صورت بروز حادثه، برق از مسیرهای دیگر تأمین شود. بر اساس گزارش‌ها در ۴۰روز تجاوز نظامی دشمن حدود هزار و ۹۰۰حادثه جدی در شبکه برق رخ داده که همگی مدیریت و برطرف شدند.

مصطفی رجبی مشهدی، معاون وزیر نیرو و با اشاره به اتصال نیروگاه‌ها در شبکه به‌ناور برق گفت: طی ۲۲سال گذشته خاموشی سراسری رخ نداده است و اگر در نقطه‌ای مشکلی ایجاد شود، از طریق سایر خطوط و نیروگاه‌ها جبران خواهد شد.

وی افزود: نیروهای آموزش‌دیده و باتجربه در صنعت برق حضور دارند و تلاش می‌کنند در کوتاه‌ترین زمان ممکن مشکلات احتمالی را برطرف کنند.

رجبی مشهدی با اشاره به توان داخلی صنعت برق گفت: بخش زیادی از تجهیزات مورد نیاز در داخل کشور تولید می‌شود و این شبکه برق‌رسانی به همه مردم و همچنین واحدهای تولیدی را پوشش می‌دهد.

عباس علی‌آبادی، وزیر نیرو و نیز با اشاره به برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده در حوزه مدیریت برق در شرایط جنگ و با تأکید بر تأمین برق مراکز حساس کشور گفت: مشکلی در تأمین برق کشور وجود نداشت و حتی برق مازاد نیز در شبکه وجود دارد.

وقت حمایت از کسب‌وکارهاست

با اعلام «سکوت صحنه نبرد نظامی» پس از جنگ ۴۰روزه و در شرایطی که سیاستگذاران تلاش کردند شرایط جنگ تحمیلی را در این مدت در اقتصاد خنثی‌سازی کنند، انتظار می‌رود اقدامات حمایتی از کسب‌وکارها و واحدهای آسیب‌دیده به صورت جدی در دستور کار قرار گیرد.

سیدعلی مدنی‌زاده، وزیر امور اقتصادی و دارایی در اظهاراتی پیرامون وضعیت پایداری زیرساخت‌های اقتصادی و اقدامات وزارتخانه در مدیریت بحران گفت: به رغم حملات بی‌وقفه و سنگین سایبری و نظامی که به صورت مستمر علیه شبکه بانکی کشور صورت می‌گیرد، تیم‌های متخصص این وزارتخانه موفق شده‌اند پایداری خدمات را به طور کامل در شبکه بانکی برقرار کنند. همچنین با توجه به حملات متجاوزانه کشورهای امریکا

و رژیم صهیونیستی که به آسیب‌هایی در برخی شرکت‌ها و کارخانجات منجر شده‌است، همکاران من در وزارتخانه ظرفیت‌های جدیدی را در بازار سرمایه ایجاد کرده‌اند. باید دید چه اقدامات عملی در این خصوص در دستور کار قرار می‌گیرد.

جان تازه اقتصاد در مسیر کریدورها

گسترش کریدورهای ریلی با وجود فشارهای خارجی و رقابت مسیرهای جایگزین، ایران را به حلقه‌ای اثرگذار در زنجیره تأمین جهانی نزدیک و چشم‌انداز افزایش درآمد‌های ترانزیتی را تقویت کرده‌است

به شدت افزایش یافته‌است. کشورهای مختلف در تلاش هستند با ایجاد مسیرهای جایگزین، سهم بیشتری از بازار ترانزیت جهانی را به خود اختصاص دهند. برخی از این کریدورها به‌طور مشخص با هدف دور زدن ایران طراحی شده‌اند. این موضوع ضرورت تسریع در توسعه زیرساخت‌ها و بهبود خدمات را دوچندان می‌کند.

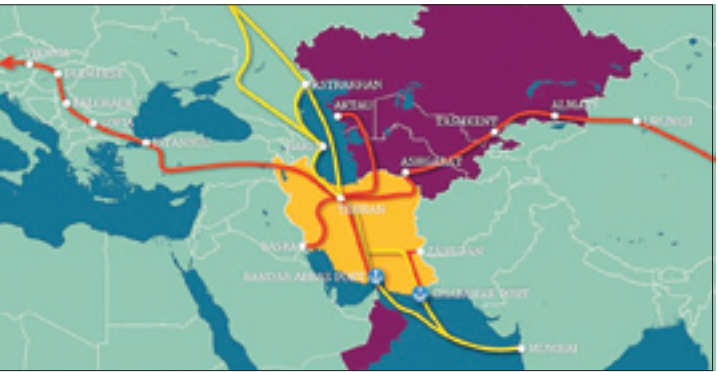
رقابت کریدورها و ضرورت شتاب در توسعه زیرساخت‌ها

در چنین شرایطی، ایران باید با بهره‌گیری از مزیت‌های نسبی خود، جایگاه خود را تثبیت کند. موقعیت جغرافیایی، شبکه گسترده ریلی و دسترسی به آب‌های آزاد از جمله عواملی است که می‌تواند به

این مزیت‌ها تنها در صورتی به نتیجه خواهد رسید که با مدیریت کارآمد و سرمایه‌گذاری مستمر همراه باشد. توسعه ترانزیت ریلی همچنین می‌تواند تأثیرات گسترده‌ای بر اقتصاد داخلی داشته باشد. ایجاد

اشتغال، افزایش درآمدهای ارزی و تقویت صنایع مرتبط از جمله پیامدهای مثبت این روند است. علاوه بر این، افزایش تعاملات اقتصادی با کشورهای مختلف می‌تواند به کاهش اثرات تحریم‌ها و افزایش تاب‌آوری اقتصادی کشور کمک کند. در نهایت، باید توجه داشت که ترانزیت تنها یک فعالیت اقتصادی نیست، بلکه ابزاری برای تقویت قدرت ملی و افزایش نفوذ در معادلات منطقه‌ای و جهانی است. کشوری که بتواند مسیرهای اصلی تجارت را در اختیار داشته

باشد، نقش مهمی در تعیین قواعد بازی ایفا خواهد کرد. ایران با توجه به ظرفیت‌های موجود، این امکان را دارد که به یکی از بازیگران اصلی در این حوزه تبدیل شود. مشروط بر آنکه سیاست‌های توسعه‌ای با جدیت و هماهنگی دنبال شود.

«دیپلماسی ریلی» ابزار مقابله با فشارهای خارجی

در شرایطی که ایران با تحریم‌های گسترده مواجه است، توسعه همکاری‌های ریلی با کشورهای مختلف به عنوان بخشی از دیپلماسی اقتصادی اهمیت یافته است. انعقاد تفاهم‌نامه‌های چندجانبه با کشورهای مسیر، نشان‌دهنده تلاش برای ایجاد شبکه‌ای از همکاری‌هاست که بتواند محدودیت‌های ناشی از تحریم‌ها را کاهش دهد. این رویکرد، به‌ویژه در شرایطی که ایالات‌متحده و رژیم‌صهیونیستی تلاش می‌کنند با ایجاد نااطمینانی در فضای اقتصادی، مسیرهای تجاری ایران را محدود کنند، اهمیت بیشتری پیدا می‌کند. با این حال، تجربه نشان داده‌است توسعه زیرساخت‌ها و ارائه خدمات رقابتی می‌تواند این فشارها را تا حد زیادی خنثی کند.

افزایش تعداد قطارهای ترانزیتی و ثبت رکوردهای سریع به بهره‌برداری اقتصادی برسد. این افزایش مبادلات، علاوه بر تقویت روابط اقتصادی، به ایجاد ثبات در مناطق مرزی نیز کمک می‌کند.